

NORGES SPORTSSKYTTERFORBUND

Justis- og Beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Saksnr 26/2704

Forslag til endring i gebyr i våpenforvaltningen

1. Innledning

Norges Sportsskytterforbund (NSF) viser til høringsnotat om forslag til endringer i gebyr i våpenforvaltningen, med høringsfrist 19. juni 2026.

Som det fremgår av dette høringssvaret, har Norges Sportsskytterforbund og øvrige skytterorganisasjoner sterke innvendinger til de foreslåtte endringene. Kort oppsummert gjelder dette følgende forhold:

- Antallet gebyrbelagte saksområder utvides betydelig samtidig som satsene økes kraftig, til tross for at innføringen av digital våpenforvaltning tidligere har vært begrunnet med forventninger om redusert ressursbruk, raskere saksbehandling og lavere kostnader.
- Den foreslåtte gebyrmodellen vil få omfattende negative konsekvenser for skytterorganisasjonene og deres medlemmer. Høringsnotatet inneholder ingen reell vurdering av disse konsekvensene, noe som etter vårt syn er i strid med utredningsinstruksen.
- Gebyrene begrunnes med selvkostprinsippet, uten at det tas tilstrekkelig hensyn til den samfunnsmessige betydningen av organisert skytesport, frivillighetens bidrag til sikker våpenopplæring og den infrastrukturen skytterorganisasjonene stiller til disposisjon for politi og forsvar.
- Forslaget om ikrafttredelse kort tid etter høringsfristens utløp gir inntrykk av at høringsprosessen i liten grad er ment å påvirke utfallet.

2. De foreslåtte økningene er i strid med tidligere føringer om reduserte kostnader ved digital våpenforvaltning

I høringsnotatet foreslås det en kraftig økning i eksisterende gebyrsatser samtidig som det innføres gebyr for flere nye sakstyper. For svært mange skyttere er det vanlig å søke om flere våpen samtidig, og de økonomiske konsekvensene av forslagene blir derfor betydelige.

Norges Sportsskytterforbund organiserer om lag 37 000 medlemmer innen rifle, hagle, viltmål samt pistol- og revolverskyting. Særlig innen pistol- og revolverskyting er det vanlig at utøvere har behov for flere våpen tilpasset ulike øvelser og konkurranseformer. Feltskyting er den største aktiviteten nasjonalt innenfor disse grenene, og omfatter åtte ulike øvelser som hver for seg kan gi grunnlag for erverv av egne våpen.

Postadresse: Norges Sportsskytterforbund.

Postboks 5000, 0840 Oslo – Besøksadresse: Sognsveien 73, 0854 Oslo

Tlf. (+ 47) 21 02 90 00 – Telefaks (+ 47) 21 02 90 03 – E-post-adresse: nsf@skyting.no

Bankgiro 1813.43.26766

Tilsluttet: Norges Idrettsforbund, Nordisk Skytter Region, European Shooting Confederation og International Shooting Sport Federation

NORGES SPORTSSKYTTERFORBUND

For nye utøvere vil de foreslåtte gebyrene innebære svært høye etableringskostnader. Etter gjennomført sikkerhetskurs og obligatorisk aktivitet vil en ny skytter kunne få gebyrkostnader på over kr 21 000 for feltøvelser alene. Mange deltar også i baneøvelser, som kan gi grunnlag for ytterligere våpenerverv og tilsvarende økte kostnader.

Svært mange skyttere velger også å søke om tillatelse til flere våpen samtidig. Gebyret for å behandle en søknad om tre våpen vil etter forslaget øke dramatisk sammenlignet med dagens nivå. Når det i høringsnotatet samtidig legges til grunn at saksbehandlingen i stor grad er den samme uavhengig av antall våpen i søknaden, fremstår gebyrnivået som dårlig begrunnet og lite forholdsmessig.

De foreslåtte gebyrendringene er heller ikke i tråd med de føringene departementet selv tidligere har gitt for utviklingen av digital våpenforvaltning. I departementets eget tildelingskriv «Ny digital våpenforvaltning» fremgår det i punkt 2 «Rammer for oppdraget» følgende:

1. *Dialogen med brukerne skal være digital så langt dette er mulig og hensiktsmessig*
2. *Saksbehandlingstiden skal reduseres vesentlig*
3. *Våpenregisteret og forvaltningen av det skal holde god kvalitet*
4. *Investeringen skal finansieres innenfor rammen av eksisterende nivå for våpengebyret. Etter at investeringen er dekket inn, skal våpengebyret settes ned til nytt selvkostnivå.*

Videre fremgår det i punkt 3 «Rammer for finansiering» at:

«Det vurderes ikke som aktuelt å øke gebyret, og utviklingsarbeidet må derfor finansieres innenfor rammen av dagens gebyrnivå.»

I høringen «Forslag til endringer i våpenlova (helautomatisert saksbehandling og endret gebyrhjemmel)» ble det foreslått følgende ordlyd i våpenlova § 37:

«Politiet kan krevje gebyr for å dekke våpenforvaltninga sine utgifter forbundet med handsaming av søknad og kontroll av løyve eller godkjenningar som er jevne i eller i medhald av denne loven. Gebyret kan også omfatte naudsynte utgifter til sakkunnig bistand når sakshandsaminga krev særskild fagdugleik.»

Det ble samtidig presisert i høringsnotatet at:

«Forslagene vil ikke medføre økonomiske konsekvenser av vesentlig betydning for publikum, likevel slik at søkerne vil måtte betale for behandling av søknader uavhengig av om løyve eller godkjenning blir utstedt.»

Utover at også søknader som avslås skulle gebyrbelegges, ble det ikke varslet at det var aktuelt med kraftige økninger i gebyrnivået.

Postadresse: Norges Sportsskytterforbund.

Postboks 5000, 0840 Oslo – Besøksadresse: Sognsveien 73, 0854 Oslo

Tlf. (+ 47) 21 02 90 00 – Telefaks (+ 47) 21 02 90 03 – E-post-adresse: nsf@skyting.no

Bankgiro 1813.43.26766

Tilsluttet: Norges Idrettsforbund, Nordisk Skytter Region, European Shooting Confederation og International Shooting Sport Federation

NORGES SPORTSSKYTTERFORBUND

Heller ikke da departementet fremmet saken for Stortinget ble det signalisert at digitaliseringen skulle føre til vesentlig høyere kostnader for lovlidige våpeneiere og organiserte skyttere. Tvert imot fremgår det av proposisjonen at:

«Departementet legger til grunn at bruk av heilautomatiserte avgjerder over tid vil føre til at politiet sparer penger gjennom at ressursene i våpenforvaltninga vert betre utnytta.»

Under Stortingets behandling understreket også komitémedlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet betydningen av at:

«(...) forvaltningen blir så effektiv som mulig slik at gebyrene for brukerne blir så lave som mulig.»

Ikke på noe tidspunkt har våpeneiere eller skytterorganisasjonene blitt forberedt på at gebyrene skulle økes så dramatisk som det nå legges opp til.

3. Økning av gjeldende satser og innføring av nye satser har ikke tilstrekkelig dekning i prinsippet om selvkost

I høringsnotatet begrunnes gebyrøkningene blant annet med økte kontroll- og forvaltningsoppgaver, samt et ønske om at våpenforvaltningen i større grad skal finansieres gjennom gebyrer etter selvkostprinsippet.

Skytterorganisasjonene mener imidlertid at denne tilnærmingen i for liten grad tar hensyn til den rollen jakt og skytesport spiller i samfunnet. Skytesport er en etablert idretts- og frivillighetsaktivitet med stor betydning for kultur, sikker våpenopplæring, friluftsliv, rekruttering og nasjonal beredskap.

Norges Sportsskytterforbund og øvrige skytterorganisasjoner driver store deler av sin aktivitet gjennom frivillig innsats og dugnadsarbeid. Skytebanene som eies og driftes av klubbene brukes ikke bare av sivile skyttere, men også av offentlige aktører. Om lag 50 av NSF's skytebaner benyttes av politiet til trening og øving. Dette illustrerer tydelig hvordan frivilligheten bidrar direkte til samfunnets samlede beredskap og tilrettelegger for politiets operative virksomhet.

Skytterorganisasjonene representerer samlet en betydelig ressurs innen sikker våpenhåndtering, opplæring, rekruttering og nasjonal beredskap. Politiets arbeid knyttet til våpenforvaltningen handler derfor ikke utelukkende om tjenester til den enkelte våpeneier eller klubb. Kontroll, tilsyn og myndighetsutøvelse på dette området er grunnleggende offentlige oppgaver som også ivaretar brede samfunnsinteresser.

En våpenforvaltning som i praksis skal fullfinansieres gjennom brukerbetaling vil derfor innebære at organiserte våpeneiere og frivillige organisasjoner i stor grad finansierer oppgaver som samtidig kommer samfunnet som helhet til gode.

Postadresse: Norges Sportsskytterforbund.

Postboks 5000, 0840 Oslo – Besøksadresse: Sognsveien 73, 0854 Oslo

Tlf. (+ 47) 21 02 90 00 – Telefaks (+ 47) 21 02 90 03 – E-post-adresse: nsf@skyting.no

Bankgiro 1813.43.26766

Tilsluttet: Norges Idrettsforbund, Nordisk Skytter Region, European Shooting Confederation og International Shooting Sport Federation

NORGES SPORTSSKYTTERFORBUND

4. Forslaget vil få betydelige negative konsekvenser

Etter utredningsinstruksen gjelder det klare minimumskrav til utredning før nye lover og forskrifter innføres. Utredningen skal blant annet beskrive både positive og negative konsekvenser for berørte grupper.

Høringsnotatet inneholder etter vårt syn ingen tilstrekkelig vurdering av de negative konsekvensene for enkeltutøvere, klubber og organisasjoner.

De foreslåtte gebyrsatsene vil skape en betydelig økonomisk terskel for å begynne med jakt eller skytesport. Dette vil kunne føre til redusert rekruttering, økt frafall og et mer ekskluderende aktivitetstilbud hvor økonomi i større grad avgjør hvem som har mulighet til å delta. For en aktivitet som i stor grad bygger på breddeidrett, frivillighet og tilgjengelighet for alle aldersgrupper, er dette en svært uheldig utvikling. Konsekvensene vil særlig ramme unge utøvere og familier med begrenset økonomi.

Et urimelig høyt gebyrnivå risikerer å gjøre skytesport til en aktivitet forbeholdt de mest økonomisk ressurssterke. Dette er stikk i strid med de prinsippene som over tid har preget norsk våpenkultur, frivillighet og organisert skytesport.

5. Saksbehandlingen fremstår utilstrekkelig

Det følger av utredningsinstruksen at utredninger skal være så grundige og omfattende som nødvendig. I dette tilfellet fremstår det som åpenbart at den utredningen som ligger til grunn for høringsnotatet verken er tilstrekkelig omfattende eller grundig. Det foreligger ingen konkret analyse av de økonomiske og samfunnsmessige konsekvensene for berørte organisasjoner og brukere.

Videre fremstår det som påfallende at sentrale organisasjoner innen skytesport og jakt ikke har vært involvert i arbeidet med den nye gebyrmodellen før høringen ble sendt ut.

Høringsfristen er satt til 19. juni, mens forslagene er planlagt iverksatt allerede 1. juli. Dette innebærer i praksis at departementet vil ha svært begrenset tid til å vurdere høringsinnspillene, og det svekker tilliten til at høringsprosessen er reell og i samsvar med kravene til forsvarlig saksbehandling.

Forslaget bærer preg av et ønske om å overføre en stadig større del av kostnadene ved våpenforvaltningen til brukerne uten at det er foretatt en helhetlig vurdering av konsekvensene.

6. Avslutning

Norges Sportsskytterforbund mener at den foreslåtte gebyrmodellen ikke er tilstrekkelig utredet, og at den vil få alvorlige konsekvenser for organisert skytesport, rekruttering, frivilligheten og det brede aktivitetstilbudet som i dag eksisterer over hele landet.

Postadresse: Norges Sportsskytterforbund.

Postboks 5000, 0840 Oslo – Besøksadresse: Sognsveien 73, 0854 Oslo

Tlf. (+ 47) 21 02 90 00 – Telefaks (+ 47) 21 02 90 03 – E-post-adresse: nsf@skyting.no

Bankgiro 1813.43.26766

Tilsluttet: Norges Idrettsforbund, Nordisk Skytter Region, European Shooting Confederation og International Shooting Sport Federation

NORGES SPORTSSKYTTERFORBUND

Vi forventer at Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet tar de samlede innspillene fra skytterorganisasjonene på alvor og gjennomfører en ny og grundigere vurdering av både gebyrnivå, finansieringsmodell og de samfunnsmessige konsekvensene av forslagene.

Det må etableres en reell dialog med berørte organisasjoner før det fremmes et nytt forslag. Fremtidige løsninger må bygge på samarbeid, forutsigbarhet og forholdsmessighet, og balansere hensynet til effektiv våpenforvaltning med behovet for å opprettholde et bredt, inkluderende og bærekraftig skyttermiljø i Norge.

Vi forventer videre at politiet og departementet anerkjenner den betydelige innsatsen som frivillige skytterorganisasjoner legger ned gjennom sikker våpenopplæring, aktivitetstilbud, drift av skytebaner og bidrag til nasjonal beredskap, sikker våpenopplæring og samfunnets samlede skyteinfrastruktur.

På denne bakgrunn forventer vi at:

- forslaget trekkes tilbake i sin nåværende form
- det gjennomføres en ny og fullstendig konsekvensutredning i tråd med utredningsinstruksen
- skytterorganisasjonene involveres i det videre arbeidet med ny gebyrmodell
- fremtidige gebyrsatser fastsettes på et nivå som står i rimelig forhold til faktisk ressursbruk
- digitalisering og automatisering faktisk kommer brukerne til gode gjennom lavere kostnader og mer effektiv saksbehandling
- og at staten fortsatt tar et tydelig ansvar for finansieringen av de delene av våpenforvaltningen som ivaretar brede samfunns- og beredskapshensyn

En bærekraftig våpenforvaltning må bygge på tillit, samarbeid og respekt for den frivilligheten og samfunnsinnsatsen som norske skytterorganisasjoner representerer.

Oslo, 26. mai, 2026

Med vennlig hilsen
Norges Sportsskytterforbund

Bjørn Harald Vik (sign)
President

Per Iversen (sign)
Generalsekretær